

กระทู้ถามที่ ๑๕๕ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอรบแนวทางการแก้ไขปัญหาอำนาจนิยมในโรงเรียน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

เนื่องด้วยปัจจุบัน มีการพบเจอปัญหาอำนาจนิยมในโรงเรียนบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ครูตบหน้านักเรียน, การตีนักเรียน, การตักตม, การประจานให้อับอาย หรือเหตุการณ์อื่น ๆ ซึ่งการใช้อำนาจโดยมิชอบดังกล่าว เป็นสิ่งที่บั่นทอนทักษะในการคิดเชิงวิพากษ์ ลดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมการเชื่อฟังโดยไม่ผ่านกระบวนการคิด เป็นการส่งต่ออำนาจและอิทธิพลแบบเผด็จการผ่านข้อบังคับ, ข้อกำหนด, คำจำกัดความต่าง ๆ ผ่านการศึกษาภาคบังคับอย่างไม่มีสิ้นสุด ด้วยเหตุดังกล่าว จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงศึกษาธิการได้รับทราบถึงปัญหาอำนาจนิยมในโรงเรียนหรือไม่ ว่าสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงเกิดขึ้นจากเหตุใด และมีจำนวนการเกิดเหตุการณ์ในลักษณะอำนาจนิยมอีกมากเพียงใด อย่างไร ขอรบรายละเอียด

๒. กระทรวงศึกษาธิการมีแผนแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาอำนาจนิยมในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร ขอรบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

รักชนก ศรีนอก

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๕๕ ร.

ของ นางสาวรักชนก ศรีนอก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กรุงเทพมหานคร
เรื่อง ขอรบแนวทางการแก้ไขปัญหาอำนาจนิยมในโรงเรียน

ข้าพเจ้า พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอตอบกระทู้ถาม
ของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ และ ๒

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า ได้รับทราบปัญหาเรื่องอำนาจนิยมในโรงเรียน ซึ่งสาเหตุ
ของปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเรื่องการลงโทษนักเรียน และพฤติกรรมส่วนบุคคล

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
ได้ดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาอำนาจนิยมในโรงเรียน จำนวน ๔๘ เรื่อง ซึ่งได้แจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาดำเนินการทางวินัยกับผู้ที่เกี่ยวข้องตามระเบียบของทางราชการแล้ว ในส่วนของโรงเรียนเอกชน
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว
จำนวน ๑๐ เรื่อง โดยดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วจำนวน ๙ เรื่อง และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน
๑ เรื่อง

กระทรวงศึกษาธิการได้มีแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระบบ
และต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียน
และนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๕ กำหนดว่าโทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด
มี ๔ สถาน ดังนี้

๑. ว่ากล่าวตักเตือน
๒. ทำทัณฑ์บน
๓. ตัดคะแนนความประพฤติ
๔. ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

อีกทั้ง ข้อ ๖ กำหนดว่า ห้ามลงโทษนักเรียนและนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง หรือกลั่นแกล้ง
หรือลงโทษด้วยความโกรธ หรือด้วยความพยาบาท โดยคำนึงถึงอายุของนักเรียนหรือนักศึกษา
และความร้ายแรงของพฤติกรรมประกอบการลงโทษด้วย

อนึ่ง สพฐ. ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการ
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เรื่อง กำชับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด สพฐ.
ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘
แจ้งว่า กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด สพฐ. ได้กระทำการลงโทษนักเรียน
อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของนักเรียน เช่น การทำร้ายร่างกาย การตดดม กลั่นแกล้ง
การใช้วาจาที่ไม่เหมาะสม หรือกระทำการอื่นที่ไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย

การลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ จะต้องถูกดำเนินการทางวินัย พร้อมทั้งกำชับให้ผู้บริหารสถานศึกษากำกับดูแล เอาใจใส่ สังเกตการณ์ และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำที่ไม่เป็นไปตามระเบียบดังกล่าวของผู้ได้บังคับบัญชา หากละเลยหรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือมิให้ผู้ได้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย จะต้องถูกดำเนินการทางวินัยเช่นกัน

นอกจากนี้ สพฐ. ยังได้มีทำงานในเชิงของการปลูกฝัง ป้องกัน ปราบปราม โดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม และกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนกับครูมีปฏิสัมพันธ์กันในทางบวก กระบวนการโรงเรียนปลอดภัย การส่งเสริมครูให้มีความรู้ในเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและวางระบบการตรวจสอบ การรายงานเหตุความไม่ปลอดภัยของนักเรียน การรับเรื่องร้องเรียนกรณีครูไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กเพื่อป้องกันปัญหาอำนาจนิยมในโรงเรียนอีกด้วย

สำหรับโรงเรียนเอกชน สช. ได้มีหนังสือถึงผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชนในระบบในกรุงเทพมหานคร และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกแห่ง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา) และได้มีหนังสือถึงสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา เพื่อชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับการลงโทษนักเรียน และกำชับผู้บริหารครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด

หากเกิดเหตุการณ์ที่รุนแรงในโรงเรียนเอกชน กรณีในพื้นที่กรุงเทพมหานครจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในสิ่งที่เกิดขึ้น หรือกรณีส่วนภูมิภาค จะเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ การลงโทษนักเรียนที่นอกเหนือไปจากโทษที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว จะถือเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและอาจเป็นความผิดตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖